

42.

P. I.

ПОЛІТВЯЗЕНЬ
БЮЛЕТЕНЬ ЛІГИ УКРАЇНСЬКИХ
ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ

МЮНХЕН, 15. IV. 1946.

Stal.

45

ЗМІСТ

В першу річницю.....	
Членство Ліги УПВ і його партійні переконання...., в. п.	
З нагоди створення Науково - Дослідчого Інституту Української Мартирології.....	Др. М. Марунчак
Інструкційний матеріал НТІУМ:	
Організація збирання матеріалів української мартирології та підготовка їх для видагня збірників УТГ.	
Програма записів мартирологів.	
Тетальні запити до джерел малярського нападу на Карпат- ську Україну 1939).	
Анотний лист загинувших за волю України.	
З діяльності ЦМУПВ.....	Вал
Українська Народній Університет ЦУПВ /Його основи/	
Становище членства й Управи Ліги УПВ до Товариства Українських Політичних Визнів /ЦУПВ/	
З життя Філії ЛУПВ.....	Мак
Сторінка розшуків.....	
Різне.....	
Оголошення.....	

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВОІСТІННО ВОСКРЕС!

В ВЕЛИКИЙ ДЕНЬ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТА, ВОСКРЕСЕННЯ ПРАВДИ НАЧ НЕПРАВОД, СВІТЛА НАЧ ТЕМРЯВОЮ, ЗАСЛАСМО ВСІМ УКРАЇНСЬКИМ ПОЛІТИЧНИМ ЗГУРТОВАНИМ ПО ФІЛІЯМ ЛІЛІ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНІВ ТА ЇХ ПРОВОДАМ НАЩИРІНІ ПОВАЖАННЯ; ВІГРЕВАЛОСТИ В ПРАДІ НА ПОСТАВЛЕНИХ ПОСТАХ, ЗАЛІЗНОЇ ВІРІ В ОСТАГОЧНУ ПЕРШОМУ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДІ ТА ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

УПРАВА ЛІЛІ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНІВ.

В ПЕРШУ РІЧНІЦЮ.

1 січень квітень і початок травня 1945. - це найбільш емоційний час українських політичних в'язнів, бо кинені в далеку чужину в задротовані концтабори очікували остаточного воскресного дня свободи.

Дзвони дотітали до нас з борові, телеграфічні вісті; Франкфурт впав, Кістрінгь обсадили большевики, аліантські війська посуваються в напрямі Мюнхена, Муссоліні в руках італійських партизан, Гітлер не живе. Кожний з нас ловив жадібно новини та подавав далі, ділився зі знайомим і незнайомим та радів, що от от прийде великий день воскресення довгожданої свободи. І воскреснуть ті, що призначені були на неодмінну смерть, смерть голоду, смерть побоїв смерть живцем в газовій коморі. Не зовні не люди вони а концтаборні в'язні з червоном трудовольником. Гіні вони, що як при-мари сунулись між таборними бараками чи в темьких штольнях підземелля. Людські маски, що під пасягами ганчірами скривали палку ненависть до окупанта а жажду і тугу за тим, що діялось за дротами, що хоч в мініятурі можна було назвати свободою, за п'яноту котрої вони попалась сюди. Їх очі горіли великою вірою в цей великий день. Вона і тільки вона д'ржала їх при останках життя. Їя віра мобілізувала духово і фізично а скупи вісті, як цільший лікарський забіг скріплювали й д'льше давали надію вірити.

Ми вірили. Ми вірили в одну воскресну правду, що розп'ята була націонал-соціалістичному ідоламі. Ми вірили в правильний шлях змагань українського народу, якого вказуючи ми стовпами були дні Крутів, 22 січня, 30 червня та революційний змаг нашої української Повстанчої Армії. Ми вірили в життєвість цієї ідеї, бо вона сама була життям. Ми вірили, що тім'ртва, що їх несе український народ - це посів, на якому зростають нові і нові сили, що обравим шляхом вестимуть до повної перемоги, до повного воскресення до величнього народового дня свободи. Ми вірили, що прийде той час коли з воскресенням нашої свободи воскреснуть і ті, що пам'ять їх потоптана а їхньою кров'ю нашу волю освячено і що на їх святі гробі підемо та зложимо вочисту присягу пам'яті і помсти. Ми вірили і ця віра спасла нас. Той день, день надіяної радості прийшов. Не в один час вітали ми його. Техто скорте а декто пізніше, але діждались стрічати ми його. Правда не всі. Тільки скупе число вибранців, часливців.

Розсміяні і повною свобідною грудд'ю в'п'євались волею. Летіли на крилах щастя, тільки пита ня було куди. Прадались на розстання зі собою, вдивлені в далеку рідну далечинь і бакали собі стрінутись в Рідному Краї, так як це бажали собі

за ґратами в таборі при нагоді наших рідних свят. Свобода індивідуальних одиниць прийшла та повноста її в національному завершенні була далеко перед нами. Розставались з нами тисячі наших друзів не українців. Те всі вони переживали цю повну індивідуальну і національну свободу. Тяжкі раділи з нами і співчували з нами. Іншим, яким доля була жасявіша, стелився шлях повний, розгорнутий, індивідуального і національного завершення. На цей шлях не вступили ми, українські політичні в'язні, в пам'ятні місяці 1945 р., бо нам прихотилось і приходить ся його ще торувати. Тоді місяців квітня і травня була ласкава нам тим, що дозволила нам отрястись з ненавистних оков людини та включитись знова в змаг нашого народу, який чекає того прощання і того дня остаточної свободи.

І знова квітень а вкортці травень, але вже 1946 р. За нами рік індивідуального свободного життя. Майже всі ми опинилися здалека від рідних стріх нашої батьківщини. Охочих вертатись до рідного краю, вертатись туди, де основи під політичним оглядом нічого не змінилось а змінилась тільки форма а в суті речі лишилися старі методи поневолення та експлуатації, розуміється, що вертатись туди охочих немає. І ми змушені шукати маючи її поміччю на чужині чим брати данаїські дари. Не розуміємо ми українські політичні в'язні надзвичайно добре. Не усвідомлення мусить бути всіх тих, що опинилися по цей бік. І політичний діагноз мусить бути поставлена вповні перед тисячами тих широких мас інших політв'язнів і їх суспільностей, що свого ні знайшлися в менш більш політично подібній ситуації, що ми. Спільні дії за які ми спільно змагались, спільні жертви, спільна минушина в кінці і спільний шлях будучого зобов'язують нас до цього. І коли ми сьогодні згадуємо хвилини нашого звільнення то в першій мірі хай в плачах нашої будучої праці остане ся це завдання одним із перших. Не усвідомлення часті вам дальшу координацію моральних і фізичних сил в тому безперервному змагу одиниці і народу за повну їх свободу, бо немає повної свободи людини, коли немає свободи народу. Цей свободи ми не бачимо серед десятка різних народів сходу Європи, що опинилися під захистом нового "політичного протектора". Цей агрес нових поневолених народів до великої такої ж одири, що вже довгі роки в ім'я тих святих свобод веде затишу боротьбу, дає нам нову посильну віру, що наш змаг є єдиноправильний і що в ньому наші ряди збільшуються і що шлях яким ідемо певний і єдиний. Це друге святе переконання хай сиріплює наші рупічні сили наш боек. І потенціал за свободу одиниці і цілого народу.

В цю першу річницю походу і змагу за найвищі ідеали людини і народу, українські політичні в'язні ждуть вже в організованих рядах альянсових вісгер, за якими прийде, бо прийти мусить нове повне життя, життя повного національного завершення. І ми віримо в цю радісну хвилю, що вона певно прийде, так як вірили ми в приход нашого свободи в пам'ятні місяці квітня і травня 1945.

В цю першу річницю нашого визволення, коли будемо згадувати ці хвилини святочними сходинами, спеціальними готуваннями, рефератами, споминами та підсумовувати будемо наші успіхи одгори до праці на волі а передусім гачекувати плани наших наступних завдань то не забудьмо теж і, хай не буде нашим святым обов'язком, піти на незанні гроби тих мільйонних жертв наших друзів, що не діждались цієї святочної хвилини. Хай пам'ять про них, хай їх жертва крові і життя віддана за ці великі правди, дасть нам нову снагу до дальшого змагу. Присягнімо так як не обіщали ми собі перед роками, що з обраного шляху не зворотемо і що ми вірні їх ії пам'яті та святим заповітам.

ЧЛЕНСТВО ЛІГИ УПВ І ЙОГО ПЕРТІЙНІ ПЕРЕКОНАННЯ.

Тут й там можете почути, що Ліга УПВ помирає односторонньо таку, чи іншу партію, таку, або іншу організацію чи товариство. Що однак знає докладно Лігу УПВ, її членство, управу та її діяльність, той з глибоким переконанням мусять ствердити, що подібні погососки не мають ніяких реальних підстав. Вони є твором тих людей, котрі з будь-яких причин ненавидять продинових членів Ліги за їх компромісову моральну поведінку і справедливе поступування у громадському житті. "Праведники" цього не терплять. Екзерцем тих видуманих погососок є рівнож ті люди, котрих Ліга УПВ з чисто моральних причин не могла прийняти у своє членство. Нам треба зрозуміти одну річ раз на завіжди, що Ліга УПВ, хоч з одної сторони дуже хоче мати якнайбільшу скількість членства, то з другої сторони вона дуже гостро провіряє кандидатів в члени і за всяку ціну не хоче допустити до цього, щоб в її рядах знайшлися люди з неясним або заплямленим минулим, або сьогоднішнім.

При прийнятті в члени Ліги УПВ політично партійні погляди і переконання чи приналежність партійна кандидата, не грають жодної ніколи ролі. Тут важним звляються такі моменти: 1/ за що даний кандидат був увязнений -- чи за політичну діяльність? 2/ як довго він був увязнений, 3/ якщо вістав звільнений -- то чому його звільнили, що він опісля робив, та чи гідно по звільненні поведився? 4/ три свідки дійсні члени ЛУПВ /у Центральній Міжнародній Унії жадають чотирьох свідків/, власноручними підписами мусять ствердити, що дані кандидата є правдиві.

Коли кандидат в члени Ліги УПВ відповість вище поставленим вимогам то річ певна, що він завіжди стає прикритим в членство. Коли однак хтось не може ствердити трьома свідками вишог, то їх ставить Управа Ліги УПВ, то ясно, що хочби він належав до найкориснішої української політичної організації, партії чи товариства, або хочби він був найкращий чоловік, то він в ніякому разі не може стати членом Ліги УПВ, бо це противне статутіві Ліги, та понятті відвічальности, що тяжить на праві Ліги; так з боку загалу її членства, як і зі сторони альянтських властей.

Тому зажачення на Управу Ліги УПВ про те, що вона руководиться власним уподобанням є наскрізь неправдиві. Бо хоч правдою є, що подвляючи більшість членства Ліги є свідного походження під оглядом світогляду, то всеж вони виявили повну лояльність і темеранцію до інших своїх друзів, котрі мають інші світогляди та інші переконання. Управа Ліги УПВ не може полагоджувати при цьому членства по своїйому довільному "мені так хочеться". Вона постуває так як її наказує статут і постанови Загального Збору Повітвязнів з дня 1 липня 1945 року.

Коли знайдуться такі люди, що мимо всього будуть дальше заколочувати українську публічну опінію брехливими вістками, то цьому годі по громадські запобігти. На це булаби одна рада: суд за шкодження опініі інституції. Повч що нам не поря і немає часу на суди. Українське громадянство може однак бодай в частині протиділати рішного рода провокаційним клеветам в той спосіб, що може у конкретних випадках звернутися до Управи Ліги УПВ, або письменно, або усно за виясненнями і певно їх дістане. Літчі верещать по їх буть, але не говорять за до їх буть. Ось приклад: Пан Ж голоситься як кандидат в члени Ліги УПВ. Містає листок питань, обвинувення, не підняють свідки і все ніби в порядку. Ці листки питань йдуть на пленум Управи Ліги УПВ, котра точно просліджує справу. Оказується, що кандидат був увязнений, за

кримінальні провини, або має свідків не політ-в'язнів, або до Управи надійшло письмо проти кандидата, про те, що він не гідно поведе себе і т.п. Тоді справа йде до Контрольної Комісії. Переслухується обі сторони свідків кандидата. Згідно по слідстві опінія більшості і Управи і Контрольної Комісії врявом загального голосування в за тиждень, щоб кандидата не прийняти в члени - то очевидно Президія Управи має кандидатів відмовну відповідь. Тепер слідує такі випадки: Коли кандидат був безпартійною людиною він приймає радію Управи Ліги і каже: "такі невдалося їх набрати" /автентичні слова нещастя того члени/. Коли однак така відмова прийняття в члени однієї людини з якоїсь партії, то вона не мовчить. Вона старається цей факт "роздуть" і використати для "добра справи" своєї партії. Одні голосять: мене Управа ЛУПВ не прийняла в члени товариства тому, що я належав до "Я" партії, а вони є з "У" партії. В дальшу чергу збирається групою неприятих і невдоволенних і роблять відповідну "пропаганду" проти Ліги - на закінчення заснують нове товариство політ-в'язнів. Інакше і не могло бути. Це передбачувалося зі сто процентовою певністю. Та хочби, ще десять таких товариств невдоволенних мало повстати, Ліга Українських Політичних В'язнів своєю густою сіткою не задумує дірвати. Вона бажав точно розмежувати політичних від не політичних в'язнів та хоче високо нести прапор Українського Політв'язня.

В. П.

В НАГОДУ СТВОРЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ УКРАЇНСЬКОЇ МАРТИРОЛОГІЇ.

Одним із завдань, що їх поставила Ліга Українських Політичних В'язнів у своїому статуті з дня 1 липня 1945 - це збирання матеріалів в час побут українських політичних в'язнів в концентраційних таборів і в'язницях. В тому напрямі новела ЛУПВ серед загалу членства інтенсивну працю. Сьогодні вже Пресова Референтура ЛУПВ згідно її Редакційно - Рецензійна Колегія розпоряджує повним ім зібраним матеріалом, що в підготовці чекає до друку. Як завершенням певного етапу цієї праці є поява першого числа Літопису Українського Політв'язня.

Вирядовання матеріалів про побут українського політв'язня, одного з відоміших тернистого шляху, яким походилося йти українському народові в своїх державницьких змаганнях, що в своїй цінності творить він враз з мартирологією днів за ґратами й дротами і масовими розстрілами величю героїку, що дали їх кращі сини української землі. Без огляду, де вони перебували, в лісі, чи заплілі, на фронті в отвертій боротьбі чи підготовці до неї, чи допитак в слідстві чи тяжких працях при каналі чи новітніх штольнях та бундрах. Скрізь, де тільки ступала нога українського самостійника державника та думало його мужнє боеве слово, там за ним сунулась тінь поліцейського окупанта, що безжально винищив все що українське. Була завзята боротьба двох відвічних сил, правди й неправди, ідеї і насильства над нею, національного життя з окупантською безоглядною смертю. Та сили українського народу все більше та більше потужніли а новітні дні давали чисельніших і неборних лицарів національної правди. Так творилась історія українського визвольного руху та посилювалось його героїка днів повна трагика з окупантських льохах.

Тягар цієї боротьби ніс цілий український народ, всі його суспільні верстви без огляду на його суспільне походження, освітній рівень то що. Право національної правди намазувало так.

Український історик фіксував ці факти в ряди годи, звертаючи більшу або меншу увагу на певні речі. Національні потрясення, що проходили народи, дуже часто при більших історичних катаклізмах, застосовляють часом глибше приглянутьсь певним речам з близької і в перспективі. Жертви морально-духовної чи фізичної вартості заставляють нас зглибити певні речі, події та закони розвитку національного життя.

Навітьним таким історичним катаклізмом, що заставляє нас до цього - не друга світова війна, не похід імперіалістичного націонал-соціалістичного загарбника та його східного побратима. В епохавій зустрічі з ними український народ та його визвольний рух записав і пише свою багату сторінку історії українських днів. Вони занотувала величезні мільйонні втрати в людському і мертвому матеріалі; тисячі тисячі жертв знайшли смерть в т.борн.кр. і в розстрілах. Стільки саме вигнано поза межі батьківщини на каторжні праці. Дітерам забрано дітей а дітям батьків. Позбавлено народ його прагненьської віри та поставлено навітьне тоталітарне безбожництво. Говорилось про нову свободолюбну Європу а наложено намордник найбільшої тиранії, що її занотувала тисячолітня історія. За її зниження платив і латить український народ найкращими своїми силами.

Ці жертви, той безприкладний змаг нашої батьківщини не сміє пройти в забутті. Він не може тільки остатись історичною згадкою. Баланс цієї боротьби мусить остатись в джерельному науковому матеріалі, з якого мають черпати студії наші потомності. Не сміємо змарнувати ані одної втрати, що понесли ми в боротьбі з кожним загарбником України. Для нашої історії хай залишаться пам'ятні книги мучених і розстріляних смів нашого многострадаального народу. Хай книги української мартирології дають натхнення національному змагу нашим поколінням а перед світом хай будуть незбитим документом історії, що український народ на своїй історичній шляху знав тільки один шлях повного визволення і повної незалежності. Боротьбу в ім'я того відповідав всім і вів з кожним окупантом безогляду на це під яким плащиком він не виступав бы; націонал-соціалістичного братерства, всесвітнього слов'янства, демократичного комунізму, за нашу і вашу свободу.

Щоб цей джерельний матеріал належно зібрати й опрацювати, Ліга Українських Політичних Визав покликала до життя Науково-Дослідчий Інститут української Мартирології, що в складі наукових співробітників забрався до праці.

Сподівається треба, що українська еміграція підтримки. в цьому ділі НДІУМ т. радгукнеться в першій мірі збиранням матеріалів. Як ці праці передавати, Дирекція Науково-Дослідчого інституту Української Мартирології буде публікувати різні інформаційні праці передусім в Політвизні і Літописі Українського Політвизня з описом в своїх до цього призначени окремих журналах. В той спосіб Ліга УПВ, вийшовши з вузьких рамок збирання в'язничних мемуарів, приступала до грандіозної науково-студійної праці української мартирології.

Др. М. Марунчик.

Бережіть свої в'язничні і таборні листи, писання, вироби і інші пам'ятки!

Приєдлайте їх до музею "Політвизня" при Лізі УПВ, Мюнхен, Дажо - перттрассе 9/11.

ІНСТРУКЦІЯ НА ПЕРШО-ДЖЕРЕЛ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ
УКРАЇНСЬКОЇ МАРТИРОЛОГІЇ.

Організація збирання матеріалів української мартирології та підготовки їх для видання збірників "УТВ".

1. Ліга Українських Політ-В'язнів утворила Науково-Дослідчий Інститут Української Мартирології, до якого запрошує Колегію наукових співробітників з числа українських істориків, правників, економістів та жур. діячів, що вже займалися науково-дослідчою роботою.

2. Крім Колегії наукових співробітників НДІУМ є утворена окрема Редакційно-Рецензійна Колегія, яка дає заключення про праці з української мартирології та їх редагує в цілях видавання.

3. Науково-Дослідчий Інститут Української Мартирології існує на основі окремого статуту під опікою ЛУНВ та працює після наперед установленого плану і програми.

4. Колегія наукових співробітників розпреділяє між своїми співробітниками працю так, щоб кожен з них займався студіями та розшукуванням і підбиранням існуючих уже літературних матеріалів чи нових рукописів і документів на вказану йому тему.

5. В результаті своїх студій і праці кожен співробітник предкладає Директ. Інституту або вже видані чи ісь твори для передруку, або виготовляє свої рукописи з точним зазначенням джерел.

6. Директор НДІУМ дає працю на заключення Редакційно-Редакційної Колегії і з її осудом передає Дирекції Видавництва "Українського Чернового Рінця."

Для збирання матеріалів першо-джерел за історичні періоди Української Визвольної Боротьби, яка ще не висвітлена історичною літературою а зокрема за часи від Першої Світової Війни і до нині. Дирекція НДІУМ призначає по всіх місцях осідку укр. еміграції уповноваженим по можливості з числа літературних, наукових та журналістичних працівників для збирання укр. мартирології.

8. Уповноважені НДІУМ мають організувати при собі комісії своїх співробітників і керувати планомірно і програмово їхніми працями, так, щоб в місці їх осідку в результаті не було жадної особи, яка могла би дати якісь матеріали і не була би обійдена увагою комісії /тому досільно підбирати співробітників до комісії з числа потерпілих від різних окупацій./

9. Матеріали, які збиратимуть уповноважені НДІУМ, по характеру свого виготовлення поділяються на чотири форми:

а/спогоди написані самими учасниками подій і фактів.

б/спогоди записані уповноваженими НДІУМ або співробітником зі слів самого учасника подій чи фактів, чи з переказу інших свідків чи сторонніх осіб.

в/протоколярних записів комісії.

г/списків загиблих за волю України.

Праці наукових співробітників /див. т.5./ та спогоди/див. т.9. а-б/ рекомендується виготовляти на двох примірниках, з яких один залишає в себе автор на збереження під свої власну відповідальність.

10. Матеріали зібрані уповноваженими НДІУМ пересилається Дирекції НДІУМ і поступають до дальшої підготовки чи вкористання згідно з тт.4-6.

ПРОГРАМ ЗАПИСІВ МАРТИРОЛОГІВ.

/Питання для протоколярних записів, на які мають також відповіді і автори спогадів, хоч би й писали ті спогади після свого вільного плану/

1. Прізвище, імя й місце походження та дата народження особи, про яку подають відомості.
2. Під чий окупацією вона була карана, чи терпіла, чи була пошкоджена.
3. За яку чинність чи звинувачення чи закиди проти даної особи? Поглядів, чи з чому саме полагали обвинувачення чи закиди проти даної особи?
4. Коли, при яких обставинах, в яких місцях і околицях, в яких карних установах відбувалися факти карання, знущання, катування та іншого терпіння чи фізичного, морального ушкодження. /Матеріальні ушкодження й втрати власності обрахувати в загальну суму в валюті, прийнятій в даному краї і часі./
5. В чім саме полягали факти терпіння й ушкоджень названих під т.4-описати їх найточніше і найдокладніше з описом також використаних приладів при фізичних карах.
6. Вияснити докази або міркування, чи дійсно карання й терпіння та ушкодження фізичні і моральні сталися саме тому, що потерпілий був української народності, або терпів за Українську Ідею. Порівняти, зокрема зі становищем в тій же околиці сусідній і в тій же часі з представниками інших народностей або цим же українців протиукраїнських поглядів. Якщо були випадки втечі, помилування чи полегшення становища караного, то хто тому спричинився. Ці факти описати.
8. Яке відношення до потерпілого було з боку загалу товаришів, пошесть своєї національності, та чужинців під час кари, а від загалу місцевого населення і після кари.

Це і коли запис переведено.

Підписи власноручні:
Того хто подав відомості за себе,
Того хто переказував зі слів потерпілого чи з переказу іншого,
Свідка запису,
Самого протоколянта.

Примітка: Для поодиноких окупантів, місць ув'язнень, політичних режимів крім цих запитань необхідно ще углядати деальні запити й інформації питоми для кожного з них.

ДЕТАЛЬНІ ЗАПИТИ ДО ЖЕРТВ МАДЯРСЬКОГО ЧАНАДУ

НА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ В 1939

1. Хто і де та коли Вас заарештував?
2. Хто зробив на Вас донесення мадярам?
3. Хто робив трус у Вашому помешканні?
4. Чи мали Вас руки та чим саме при арешті?
5. Хто робив допити і як допити були організовані?
6. Хто був слідчий: місцевий чоловік чи сторонній, якої національності?
7. Які знущання: моральні, словесні, фізичні Ви терпіли при допитах?

АНКЕТНИЙ ЛИСТ ЗАГИНУВШИХ
ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ.

1. Прізвище, імя, проф сія, заняття чи становище загинувшого.
2. Звідки походив.
3. Коли загинув і де? та під чим окупацією?
4. Якою смертю чи в наслідок яких терпінь?
4. За що загинув? /Його політична чи громадська українська діяльність, які були обвинувачення ворогів на його адресу/.
6. Покази інформацій під Т.5.
7. Свідки смерті: хто і де вони перебували під час загибелі чи де потім чи теп р перебував?
8. Хто подав відомості, чи з яких джерел їх позичено?

Це і коли записано.

Підписи власноручні:

Того хто подав відомості
та протоколянта.

З ДІЯЛЬНОСТІ ЦМУПВ.

М'як Центральною Міжнародною Унією Політичних Вязнів /ЦМУПВ/ почала останньо оживлену діяльність. Праця покищо йде по лінії внутрішньої організації. Відбувається добір бюрових сил, ремонт приміщення, а передусім уформування відносин між урядами, а органами Унії що пскінчилися позитивно.

Із задоволенням треба ствердити, що хоч в ЦМУПВ є заступлені політвязні десятих народів, то на засіданнях Генеральної Ради Унії у складі 30 осіб не запомічено досі ніякої тенденції, щоб котрась національна група стреміла до гегемонії в Унії. Це тільки тому, що ініціатори Унії від початку подбали про те, щоб життя цієї інституції оперти на таких принципах, котрі заздалегіть виключають гегемонію якоїбудь національності. Найважливішим принципом статуту Унії не т.зв. національний принцип. Рішення національності без огляду на число політвязнів має лише один рішавчий голос. Другою важною засадою статуту є рівноправність мови в урядуванні Унії. А в кінці рівноправність інтересів поодиноких народів й вирішення через загальне голосування. Полимемо цього якась національність має більше або менше впливу від другої, то це вже вина самої національної групи, котра має в Унії слабше інтелектом заступництво, або через брак людей, або через брак належного зрозуміння для цієї інституції, або теж через брак фахових бюрових сил Сама Президія є однаково толерантна супроти всіх народів і у всіх рішеннях руководиться постановами статуту. Ствердити треба, що поляки котрі чесельність членства стоять найвище, на другому місці стоять українці, мають для Унії повне зрозуміння. Останньо пішли їх слідом серби та латовці.

На останньому засіданні Генеральної Ради ЦМУПВ, 27. III. 6. р. ршено на внесення чеської групи вислати від Унії делегацію Політвязнів до С. Ш. Америки у складі котрої будуть заступлені всі обидвані в Унії національності.

На цьому ж самому засіданні шеф господарського відділу

здав звіт з переговорів з німецькими адміністраційними властями, з якого виходить, що німецькі стаці будуть полагодувати справи політв'язням чужинцям тоді, коли викажуться потрібними документами з Центральної Міжнародної Унії Політичних В'язнів. Іде в першу чергу про харчові картки, які від слідуєчого періоду можна буде дістати лише за відповідною реєстраційною картою від ЦМУВ. Подібно справа буде проведена з бенгальцями на вбачня і т.п. Це зразу актуальне для Мюнхена, але з часом пошириться і на інші місцевості. Щоб цю справу як слід перевести, Унія зажадала від всіх централ національних організацій політв'язнів листків питань підписаних чотирьома свідками, на основі котрих Комісія Унії у складі Президента Унії Генерального Секретаря Унії та по двох призначених представників до цього від національних груп, буде признавати членські легітимації Центральної Міжнародної Унії Політв'язнів, а при цьому ж признанні членів виставиться реєстр ційні карти, потрібні в державно-адміністраційних урядах.

Вся праця Унії проводиться посередньою дорогою почерез національні об'єднання. Лише ті, що своїх національних об'єднань не мають, можуть полагодувати свої справи вгост через бра Унії.

Українці вступили тут через Лігу Українських Політичних В'язнів

Вал.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ УНІВЕРСИТЕТ ЛУПВ.

Інформаційна стаття навчальної частини Українського Народного Університету при ЛУПВ поміщена в Політв'язні ч.1, викликає серед наших читачів а в першій мірі серед членства ЛУПВ велике зацікавлення Українським Народним Університетом. До нас наплинули запити по питанні; в який спосіб їх зарганізувати тощо - Щоб дати вичерпуючу відповідь на поставлені запити, містимо в цьому числі "Політв'язня": Положення /основи/ про Український Народний Університет при Лізі Українських Політичних В'язнів та обіцяємо, що стало будемо містити того рода інформаційний матеріал про так важну й корисну установу як Український Народний Університет ЛУПВ.

ПОЛОЖЕННЯ /О С Н О В І /

ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИ ПРИ ЛІЗІ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ.

Духовий голод, що втворився з різних причин серед українців на чужині, спричиняється до різних аномалій в суспільному житті українців.

Обовязки перед Батьківщиною ставлять перед українцями завдання не марнувати часу на чужині, а готуватися до конкретного діла, до праці за добробут краю і свого народу.

Поабавлені на якийсь час безпосередньої участі в змаганнях свого народу, українці мають готувати себе до здійснення великих завдань, які ставить перед нами Батьківщина.

В далекій чужині українці мають набратись сили, щоб служити Україні.

Виходячи з таких засад Ліга Українських Політичних В'язнів взяла на себе ініціативу організувати Український Народний Університет.

Український Народний Університет ставить перед собою такі завдання:

1. Піднести національні свідомости українців на чужині, допомогти їм пізнати себе, як частину української нації, допомогти їм пізнати: "Хто ми, чії сини, яких батьків і ким за що закуті!....!"

2. Піднести загально освітній і культурний рівень українців, що закінчать Народній Університет до ступеня, який би дозволяв їм якнайскорше працювати своєму народові у відновленій державі.

3. Дати широку всебічну загально-освітню підготовку, необхідну для пересічного робітника культурної, кооперативної, адміністративно-господарської та інших ділянок нового державного життя.

4. Допомогти українцям засвоїти курс середньої школи і цим самим підготувати їх до студіювання у вищих школах.

5. Об'єднати кращі наукові сили українців на чужині для розробки теоритичних, практичних і наукових засад української державности.

II. Намічені завдання УНУ здійснює так:

1. Організує стаціонарні аудиторні навчання за типовим навчальним планом в місцевостях і таборах з великим скупченням українців.

2. Переводить факультативні виклади на тему: Історія української культури, українського свігляду, визвольна боротьба українського народу, природні багатства та економіка України, українська література, розвій політичної думки про Україну, зокрема 20-того століття, розвій політичної думки всесвіту, міжнародні події, новини наук і техніки та інше.

3. Розробляє та друкує науково - популярну літературу /відповідно до завдань під 1./.

4. Організує виклади для людей з закінченою середньою освітою, щоб підготувати їх до навчання у вищих учбових закладах.

5. Організує коротко-термігові курси на базі Народнього Університету для підготовки масових професій Української Держави, як то: кооперативні, учительські, адміністративно-технічні та інші.

6. Організує при Управі УНУ науково-планувальне бюро, завданням якого є розробка теоритичних і практичних засад державного будівництва України.

III.

1. Для переведення наміченої роботи Український Народній Університет об'єднує і залучає до роботи наукові, фахові і педагогічні сили.

2. Керівництво своєю роботою переводить такі органи:
а/ всією роботою УНУ керує Управа УНУ в складі: Ректора, Проректора навчальної частини і керівника науково-планувального бюро.

б/ роботою УНУ в окремих місцевостях і таборах керують декани, покликані Управою УНУ.

в/ декани запрошують наукові і фахові сили, що є на терені УНУ для наукових викладів, а нестачу їх поповнює Управа Народнього Університету, надсилаючи науковців для прочитання відповідних курсів

г/ Для реалізації п. III. Управа викликає різні комісії, на які і покладається і виконання цього завдання.

д/ Професорська Рада, яка розглядає всі питання, пов'язані з методологією і методикою викладення, узгоджує в разі потреби програми різних курсів, затверджує тематику науково-популярних праць, тематику ф. факультативних викладів тощо.

д/Науково-планувальне бюро, завданням якого є розробка теоритичних і практичних засад державного будівництва.
 3/ Кошти УНУ складають з асигнувань Ліги УПВ, платні за навчання, яка не перевищує 15.Р.М. місячно з кожного студента, добровільних пожертв, датків, тощо.

1. Навчання в УНУ та різних курсах, які організує УНУ переводиться за сталим навчальним планом, затвердженим Управою і зобов'язує студентів до регулярного відвідування лекцій.

2. Пересічний освітний рівень студентів УНУ є семилітня вселюдня школа.

3. Прослухавши і засвоївши відповідний курс студенти складають заліки, а вкінці навчання іспити. Ті, що успішно склали іспити одержать відповідні посвідки.

У.

Місце осідку УНУ в Мюнхені.

" "

СТАНОВИЩЕ ЧЛЕНСТВА УПРАВИ ЛІГИ УПВ

ДО ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ /ТУПВ/.

До управи Ліги Українських Політичних Вязнів в Мюнхені.

Ми члени Ліги Українських Політичних Вязнів зібрали в Мюнхені на ширших сходах в дні 21.3.46., вислухавши інформації в справі заснування т.зв. Товариство Українських Політв'язнів з осідком при Розенгаймерштр. 46а в Мюнхені занімаємо до цієї справи наступне становище:

1. Уважаємо, що Ліга Українських Політичних Вязнів є всеобидною організацією б. політв'язнів кожного сіо загарбницького режиму в Україні.

2. Творення Товариства Українських Політв'язнів /ТУПВ/ вважаємо за шкідливе, та репередумане потягнення невідв'ічальних члеників, які мабуть не-свідомо стремлять до розбиття зорганізованого українського життя.

3. Віримо, що Управа Товариства Українських Політв'язнів візьме під увагу наше становище, та припинить свою шкідливу роботу.

/Слідують підписи 72 членів/

Подібних заяв вплинуло до Централі Ліги УПВ більше. Членство масово запротестувало проти отаманії в нашому суспільному житті; тому то Ліга Українських Політичних Вязнів вислала п.сьмо до ЦПУЕ в справі ЛУПВ, якого зміст подаємо понище.-

До
 Українського Центрального Представництва
 Української Еміграції
 у Ф р а н к ф у р т і .

Справа: Припинити діяльність Товариства Українських Політичних Вязнів / УПВ/ Мюнхен, Розенгаймерштр.46-а

З ініціативи Української Установи Опіки в Мюнхені зорганізовано дводовинні січня 1946 р. Товариство Українських Політичних Вязнів /ТУПВ/, якого завданням було б об'єднати всіх українських політв'язнів всіх загарбницьких режимів на Україні, та дати їм морально-матеріальну поміч.

В основу їхнього статуту вставлено ті самі завдання, які вже від місяця липня 1945 р. реалізувала зорганізована всіми політв'язнями Ліга Українських Політичних В'язнів /ЛУПВ/.

Сам факт існування вже цього одного товариства з тими самими завданнями тим самим виключає існування подібного, яке по суті речі не руководилося самою ідеєю організації політв'язнів, але вело на цілівоці, групові інтереси. Торогов легалізації суспільного товариства отворено для себе платформу, де б можна було здійснювати цілі одної політичної групи. Завдань, передбачених в статуті не можуть здійснити з технічних причин.

Одим звертаємо увагу Проводу ЦПУЕ на сумний факт існування отаманщини в нашому суспільному житті та констатуємо наступне:

а/ Ініціативний гурток ТУПВ перед основними зборами не стояв в жодному контакті з ЛУПВ. На основні збори нікого з членів Трупи ЛУПВ не запросив, а охочих взяти в них участь не допустив до них.

б/ Бунтус одних членів проти других, членів товариства

в/ Тезорентує громадянство відносно справжньої організації.

г/ Офіційно не може себе оформити перед владою та Центральною Міжнародною Унією Політичних В'язнів, з огляду на існування вже такої організації.

ЛУПВ, яка вже майже існує рік, занялася всесторонньою опікою своїх членів, створила для них гуртожитки, та подбала про духову опіку у формі народних університетів в легальним тілом, за звертавши 3-ю Армію.

Як член Центральної Міжнародної Унії Політичних В'язнів, Ліга ПУВ може всесторонньо розвивати свою працю серед чужинців, інформувати їх про справжнє обличчя українства.

Внаслідок цього, що ТУПВ забачить далі наше суспільне життя, впроваджує в блуд українське громадянство і не має найменших підстав існування - просимо його не легалізувати в українському суспільному житті.

Уважаємо, що Провід ЦПУЕ по нашому представленні справи про ТУПВ поважно застановиться та вирішить справу так, як вимагають здорові, основні ідеї організації кожної суспільної клітини.

Львів, 11.4.1946.

Слава Україні!

За Лігу Українських Політичних В'язнів

Президент

Секретар

/Ред. В. Пасічняк, вр./

/І. Микита вр./

-"

Редакція

Лігаторська Українського Політпросить подавати всі статті, спогади, нотатки і т.п., міщені в українській і чужинній пресі, всі циклостилєві видавця про побут у в'язницях і концтаборах українців.

-"

З ЖИТТЯ ФІЛІЇ ЛУПВ

Карльсфельд.

Референтура Опіки й Здоров'я занотувала, що Філія ЛУПВ Карльсфельд перше відгукнулася на зазив згаданої референтури в справі лікарського перегляду політв'язнів табору Карльсфельд. Лікарська комісія ствердила, що серед бувших політв'язнів є пропорціонально поважне число тяжких захворювань. Політв'язням, що потребували негайної допомоги ЛУПВ поспішила сейчас з допомогою.

Мюнхен, -осідок Рамерсдорф.

Дня 21 березня 1946.ві відбулися основувчі загальні збори філії ЛУПВ Мюнхен, з осідком Рамерсдорф. Збори відбулись в слідувочому порядку:

1/ Відкриття, 2/відчитання й прийняття порядку нарад, 3/Вибір Президії Зборів, 4/ Інформаційне слово звязково-організаційного Референта ЛУПВ, 5/ Відчитання статуту, 6/ Вибір Управи Філії, і Контрольної Комісії, 7/ Внески і запити, 8/Закриття зборів.

Збори відкрив Звязково-організаційний референт ЛУПВ, др. Марунчак Михайло. До президії зборів вибрано одноголосно Мартинця Володимира і Харкевича Мирослава. В інформаційному слові Звязково-організаційного приявні довідомились про потребу оснування філії ЛУПВ в Мюнхен, осідок Рамерсдорф. Вимоги нерозставчих все нових завдань, що мусить виконувати Централь ЛУПВ Мюнхен ставлять на порядку дня оснування філії ЛУПВ Мюнхен - Рамерсдорф. Централь ЛУПВ начислює 16 філій. Вона є лучником і координатором праці організованого життя українських політичних в'язнів. Вона несе поміч не тільки в'язням німецького чи загально тоталітарних режимів. Вона упикується всіми українськими політв'язнями. Добро успішній праці вимагає, щоб філія ЛУПВ Мюнхен перебрала певні завдання, що їх мусілаби виконувати Централь ЛУПВ. Ці завдання - це в першій мірі реєстрація і ведення реєстрів всіх політв'язнів з терену Мюнхен, культурно-освітня і виховна праця серед цього гурта а також суспільна - санітарна опіка над ними. Приявні на зборах члени ЛУПВ прийняли проєкт Централі - оснування філії ЛУПВ в Мюнхені одноголосно. Дискусія, що вивязалася по вичерпуючих інформаціях др. Марунчака вказувала, що оснування філії Мюнхен на часі, що життя ЛУПВ потужніє і що треба цій організації все нових і нових форм в'язу. Надзвичайно цікаві справи порушено у точці внески і запити. Між іншим намічено влаштувати сталі періодичні сходки членів філії з рефератами та на різні теми гутіркями. Влаштувати клуб і читальню. Клуб мав би служити не тільки членам ЛУПВ, але також широкому загалові українського громадянства Мюнхена де можна було б зайти розвагу і розраду. Основоположники філії своїм вибором Управи і Контрольної Комісії нової влітини Ліги довели, що постанови їх будуть певно перелені/в'язтя і що тут а коротці закинуть дійсно гарне і багате організаційне життя. Головою філії вибрано Мартинця Володимира, довголітнього в'язня Австрію.

Мак

СТОРИНКА РОЗШУКІВ.

Лістки про розшукуваних:

Павлик Володимир, ур. 10.5.1925. в Києві, вивезений 1943. до Німеччини, помер в концтаборі Цахав.

Танилів Ярослав в Балигородщині перебуває в Парижі, адресувати: Грк. ат. церква, Влд. Сан-Чермен ч. 180.

Розшуковуються:

Віришевський Юрко, ур. 13.3.21р., арештований в Празі 7.3.44., був останньо в Бухенвальді, правдо - подібно перебував теж під іменем Комарницький Михайло, жив на бл. 17, ч. ув'язнення 30579, носив літеру "Ч" - пошукує Тунічевська Олена.

Петришин Іван, ур. 2.10.895. по званні фармацевт, арештований у Відні 29.3.44. сидів в таборі Ленгерфельд-Фотланд.

Юрко Теодор, ур. 18.8.914. - пошукує Дмитро Соколовський.

Зварич Володимир, ур. 1919. арештований в серпні 1942., сидів останньо в концтаборі Люблин-Майдак.

Ковар Тарас, ур. 3.4.1920. в Трогобичі, сидів в Автгавсен.

Мухкевич Володимир, сидів у в'язниці в Гіндегбургу.

Небожук Теодор, ст. медицини сидів в Цахав.

Танилів Ярослав, зі Смереки, арештований в 1942.

Грицак Іван, ур. 1922.2.1902. в Переволоті, пов. Бучач, останньо був в Авшвіці.

Когут Онуферій, ур. 1915. в Урмані, пов. Бережани.

Куза Михайло, ур. 1922. у Голові Грк. віл.

Сологуб Олександр, в'язень Бухенвальду, ч. 34224, помер 1944. в Бухенвальді. Ближчі відомості подасть Ясенівський Евстахій, Твайфурт, ур. табор.

Нарабура Тимко живе в Мюнхені, Фюріхштр. 53.

Максимів Павло, ур. в Чепелях, пов. Броди.

Степуренко Євген, студ. університету Бресляв.

Требет Осип, Трогобич, арештований 20.5.43., був у в'язниці Святого Михайла. Після вивезення в невідомому напрямі.

Гесів Степан, Волехів, арештований в Трогобичі в січні 43р.

Гебуза Степан, ур. 22.12.1922. Рихвальд, пов. Торлиці, арештований і сидів в Сангергаус, бл. 104, ч. 93937.

Наньків Василь, ур. 1922. в Острині, пов. Товмач, сидів в таборі в Авшвіц.

Грбовський Теодор, ур. 1912. в селі Треберів, пов. Стрий, арештований в 1942., сидів на Логічного в відтак в Гросрозен, ч. 16204.

Рудакевич Іван, сидів в Бавенсбрік, арештований 4.5.1944.

Паламарчук Іван, ур. 10.10.1914., сидів в Цахав, бл. 20/4, ч. 63162.

Павлик Ірена, ур. 22.2.1929, у Львові.

Слива Іванна, Софія, ур. 29.3.26. зо Львова.

КУЛЬТУРНА РОБОТА В ОСЕЛІ ЛІГУ УНВ І УСТ
в Мюнхені на протязі одного місяця.

Виголошені реферати:

- 18. II. 1946. Фед. Василь Пасічник "Революція в Америці"
- 19. II. 1946. Др. П. Мірчук "Думки про виховання людини"
- 20. II. 1946. Др. П. Мірчук "Українське Студентство в 30-ти роках".
- 22. II. 1946. Др. П. Мірчук "В кігтях брунатних демонів."
- 24. II. 1946. Др. П. Феденко "Українське Національне відродження у 19-20 віків".
- 1. III. 1946. Дискусійний вечір, "Про виховання людини". Головні дискусанти: В. Жтокалко, Др. П. Мірчук, проф. Кульчицький, В. Івашук.
- 4. III. 1946. Авторський вечір письменника Федора Одрача. Автор прочитав уривок своєї повісті "Серед боліт".
- 6. III. 1946. В. Жтокалко: Кошплевс меншевартоци /індивідуальна психологія та виховання/
- 7. III. 1946. Авторський вечір поета Єрія Буряківця, вступне слово проф. Г. Лінчевський поезії відчитали автор, Н. Імара, Р. Кожно.
- 8. III. 1946. Проф. Феденко Теократизм в давнині та сучасності.
- 10. III. 1946. Святочні Сходина присвячені Р. Мевченкові.
- 11. III. 1946. В. Маркус "Карпатська Україна в історичній перспективі".
- 12. III. 1946. М. Уаркевич "Турданелі".
- 13. III. 1946. Проф. Лінчевський: "Мевченко як драматург"
- 14. III. 1946. Перші сходина українських політичних в'язнів Мюнхена, на порядку дня: біжучі справи дня а передусім матеріальне забезпечення й справа оснування Філії Мюнхен з осідком Гамерсдорф.
- 16. III. 1946. Інж. Церкала, "Шляхи до єдності національного фронту".
- 17. III. 1946. Фед. В. Івашук, "Релігія і її значення".
- 18. III. 1946. Др. П. Мельник, "З-ідейний зміст праці Українського Студентства."

З ВИДАНЬ УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТВ'ЯЗНЯ.

Вже появилася перше число Літопису Українського Політв'язня. Видання робить дуже гарне враження. Мистецька обгортка нагадує нам Літопис Червоної Калини зо Львова. Журнал змістом надзвичайно багатий, об'єм 44 сторінки циклоstileвого друку.
Зміст: Як поволоімось... Клен Б. Від редакції, Український Політичний В'язень - Південний П., Іван Габрусевич - Стахів В., О. Ольжич - Росач І. О., Біру одваг. ясне багат я - Ольжич О., Пріміення, життя, харч й одяг в'язнів в німецьких концтаборах - Вітолинський Б., Спомін священника в'язня-с. Ковальського Ю., Межи большевицьким молотом а німецьким ковалом - Р. а., Наше ув'язнення - Андрієвський І. У таборівій лікарні - Яролик О., Портрет Ворошилова-Гриця В. Отче Нам - Фюрсь Б., То генези й росту ЛУПВ - Ван, "жерела й матеріале".

Літопис Українського Політв'язня видає Ліга УНВ. Редагує: Крлегія.
" "

Філія ЛУПВ Мюнхен влаштовує wraz з Управою гуртожитка ЛУПВ спільне свячене для Політв'язнів, замешканих в гуртожитку. Свячене відбується дня 21. IV. в год 12/30 в салях оселі ЛУПВ. Охочі взяти участь в цій спільній трапезі зголосят ся найдалі до дня 20. I. в канцелярії філії ЛУПВ Мюнхен Гамерсдорф.

